

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 6. Velkiserpana. 1845.

List 32.

Vodnikov napis sa mesez Velkiserpan.

*Okrade mi ajdo nedolshna tatiza,
Zhbelarju nanafha debelo mofhnizo.*

Skopulja.

(Krajnska pripovedka.)

V perjazni ravnici sred rozic dišecih
Pod belim snežnikom krog svojga verta
Je v dnevu jesenskim ob sončnim zahodu
Prevzetno šetala Skopulja gospá.

Pod soneam zastonj bi iskati se trudil
Kraj, kteri bi vtegnil bit' temu enak,
Zastonj mu primérjaš Arkadske *) planine,
V lepóti na svetu nobeden ni tak.

*) Arkadija, dežela na Gerškim, je bila
zavolj lepih planin in gričev od starih
pevcov visoko čislana dežela, takó de so
jo sploh nar lepši, rajski kraj imenovali.

V različnih drevesih preblaz'ga plemena
Se v rajski ložiček ta vert spremeni,
Od zlatiga cvétja, od rajskiga sadja
Se vejca in stéblo vsaktero šibi. —

Siv starčik prot vertu ob palci perléze,
Na licu mu revšina bila je brat':
„Gospá milostiva! — začne trepetáje —
„Dovol'te tri jabelka meni pobrat'!“

„„Kakó se prederzneš me tukej nadlegvat' ?
Pobér' se od mene nesramni lenuh!
Ko b' tácinu sadje zamétati imela,
Raj' vidim, de vsame peklenski ga duh.““

Pohlévna solzica na lice mu kane,
V perserčni britkosti odpravi se preč; —
Ko zjutrej prevzetna Skopulja ustane
Prelepiga verta ni vidila več.

V nar viši snežnike od krajnske dežele
Peklenske pošasti ga vlékel vihár,
Na Grintovca skalnati verh ga posadil;
Do njega nobeden ne more nikdar.

Zdej z jabelki ptice in zvér' se gostijo,
Ki zrele z verh hriba v robove dercé,
Po trávicí voljni verta se igrajo,
Skopulja pa brusi po pesku peté.

—n.

Kakó bi se več turšice ali koruze pridelovalo?

(Nadalje.)

Tudi koróška in tirolska dežela ste viši od krajnske, in ste zastran tega tudi bolj merzle; pa vender tam turšice dovelj za svoj poglaviten živež pridelujejo; Krajnci pa, ki imajo toplejši kraje in dobro zemljo, je razun Ribnice *) in nekterih bližnjih sosesk ne pridelujejo toliko, kolikor bi je zamógli. Dokler se je pa ne bodo naučili po nižejji ceni pridelovati, kar se le z zgorej imenovanimi mašinami in osipavnimi drevesi storiti zamore, takó dolgo jo bodo mogli po

*) V kmetijstvu skušen gosp. Jožef Rudeš, vlastnik Ribniške grajšine, so v nemškem letopisu c. k. kmetijske družbe obilno pridelovanje turšice v Ribniški okolici popisali in nje bolj zgodno sorto kmetovavcam visočejih in bolj merzlih krajev priporočili. To občnokoristno podučenje bomo celo v slovenski jezik prestavljeno na koncu tega sestavka našim bravcam podali.

Vredništvo.

tergih dragó kupovati in svoje denarce za-njo v ptuje dežele pošiljati.

Že jih slišimo tiste, ki vsako novo napravo grajajo, na ta svét odgovoriti: „Če si bomo drago orodje za obdelovanje turšice napravljali, ne bomo veliko dobička iméli; če bomo več turšice sejali, bomo mogli drugo sejanje opušati.“ — Že pred je bilo rečeno, de turšica med vsim žitam nar več verže, in de se umni kmetovavec le tistiga pridelovanja poprijemlje, ktero mu nar več dobička da. Zavoljo turšice bi ne bilo treba navadniga sadú opušati; sémtertje je še dovelj prazne zemlje, in enakih občinskih pašinj, ki bi se dale v prav dobre njive razdélati; po mnogih skušnjah pa se vé, de na razdelanih novinah ali ledinah turšica prav rada raste. V toplih krajih sejejo med turšico tudi kaj družiga sadú, to ji tekne; v merzlih krajih pa vmes sejan sad turšici ne služi, kér ji senco dela in ji sončno gorkoto jemlje, kakoršne bolj merzla zemlja potrebuje.

Ozrimo se v tiste čase nazaj, ko je bil korún